

Uddannelsesprogram

Hoveduddannelsesforløb i Klinisk Onkologi

**Onkologisk Afdeling, OUH
Onkologisk Afdeling, Vejle**

Region Syddanmark

Januar 2020

Indhold

1. Indledning	3
2 Uddannelsens opbygning	4
2.1 Præsentation af uddannelsens ansættelsessteder	4
3. Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse	9
3.1 Kort beskrivelse af lærings metoder samt hvordan de anførte kompetencevurderingsmetoder skal anvendes på det enkelte ansættelsessted	22
3.2 Obligatoriske kurser og forskningstræning	22
4. Uddannelsesvejledning	23
5. Evaluering af den lægelige videreuddannelse	24
6. Nyttige kontakter	26

1. Indledning

Uddannelse til speciallæge i **Klinisk Onkologi** er beskrevet på Sundhedsstyrelsens hjemmeside og i specialets [målbeskrivelse](#). Både introduktions- og hoveduddannelsesforløb understøttes ved anvendelse af uddannelsesportefølje, som udleveres ved første ansættelse i forløbet og demonstreres af hovedvejleder. I porteføljen findes adgang til målbeskrivelse, relevante uddannelsesprogrammer, elementer der understøtter læringsprocessen, samt skemaer til dokumentation (tjekliste og logbog) for godkendelse af de obligatoriske kompetencemål og kurser, der er betingelsen for at opnå speciallægeanerkendelse.

Specielle regionale forhold

Det aktuelle antal uddannelsesstillinger er i landets tre uddannelsesregioner i det væsentlige fordelt efter befolkningstætheden, hvorved Region Syd er tildelt 6 hoveduddannelser og 20 klassifikationsnumre til introduktion i specialet.

Introduktionsuddannelsen varer 12 måneder på et af de to onkologiske centre, fordelt med 20 klassifikationsnumre på 12 normerede stillinger i Odense og 8 normerede stillinger med klassifikationsnummer i Vejle.

Hoveduddannelsen varer 60 måneder og er sammensat af 36 måneder på onkologisk stamafdeling (Odense eller Vejle), 12 måneder på anden onkologisk afdeling og 12 måneder på intern medicinsk afdeling. De 12 måneder på anden onkologisk afdeling finder sted ved udveksling mellem Århus og Odense samt mellem Odense og Vejle.

De 12 måneders ansættelse på medicinske afdelinger foregår for læger med hovedforløb baseret i Odense Geriatrisk afdeling, OUH og på Medicinsk Afdeling, Vejle Sygehus for læger med hovedforløb baseret i Vejle.

2 Uddannelsens opbygning

Uddannelsens varighed og indhold er beskrevet i [målbeskrivelsen](#). Dette uddannelsesprogram angiver, hvordan forløbet udmøntes i det aktuelle uddannelsesforløb, dvs. de konkrete ansættelser: antal, sted og varighed.

Stamafdeling, Onkologisk Afdeling, OUH:

1. ansættelse	2. ansættelse	3. ansættelse	4. ansættelse
Geriatrisk afdeling, OUH	Onkologisk Afdeling, OUH	Onkologisk Afdeling, Vejle eller Aarhus	Onkologisk Afdeling, OUH
12 mdr.	12 mdr.	12 mdr.	24 mdr.

Stamafdeling, Onkologisk Afdeling, Vejle:

1. ansættelse	2. ansættelse	3. ansættelse	4. ansættelse
Medicinsk Afdeling, Vejle	Onkologisk Afdeling, Vejle	Onkologisk Afdeling, Odense	Onkologisk Afdeling, Vejle
12 mdr.	12 mdr.	12 mdr.	24 mdr.

2.1 Præsentation af uddannelsens ansættelsessteder

- herunder organisering af faglige funktioner og læringsrammer

Nedenfor findes kort beskrivelse af de ansættelsessteder, lægen skal ansættes på i denne del af speciallægeuddannelsen. Beskrivelsen er tilstræbt kort, men kan evt. findes i mere udførlig udgave på ansættelsesstedets hjemmeside ud fra de anførte links.

Geriatrisk Afdeling, OUH:

Den uddannelsessøgende (UDS) tilknyttes Geriatrisk afdeling i alle 12 måneder med vagtfunktion i FAM. I FAM fungerer man som forvagt og sweeper. Funktionerne i geriatrisk afdeling består af stuegang og ambulatoriefunktion

Medicinsk Afdeling, Vejle Sygehus:

Den UDS starter som mellemvagt med mulighed for at avancere til bagvagt efter behov og kompetencer. Afdelingen dækker bred intern medicin, herunder lungemedicin, gastroenterologi, endokrinologi, reumatologi og hæmatologi. De kardiologiske patienter ses primært i vagten, da kardiologisk afdeling er separat, men med delt for- og mellemvagt.

Onkologisk Afdeling, OUH:

Afdelingen fungerer både som base for de hoveduddannelsesforløb med 3 års ansættelse i Odense, men også som uddannelsessted for de UDS, der har deres base i Vejle og Århus. Til disse UDS varetages den 3. ansættelse jvf. ovenfor. Afdelingen er en højt specialiseret afdeling, hvor alle kompetencer i speciallægeuddannelsen i Klinisk Onkologi, som beskrevet i målbeskrivelsen, kan opnås.

Onkologisk Afdeling, Vejle Sygehus:

Afdelingen fungerer både som base for de hoveduddannelsesforløb med 3 års ansættelse i Vejle, men også som uddannelsessted for nogle af de UDS, der har deres base i Odense. Til disse UDS varetages den 3. ansættelse i nogle forløb jvf. ovenfor. Afdelingen er en specialiseret afdeling i Klinisk Onkologi. Enkelte kompetencer i speciallægeuddannelsen i Klinisk Onkologi kan ikke opnås i afdelingen og skal derfor sikres i den 3. ansættelse på anden onkologisk afdeling.

Onkologisk Afdeling, Aarhus:

Afdelingen fungerer som andet onkologisk uddannelsessted for nogle af de UDS der har deres base i Odense, i forbindelse med den 3. ansættelse jvf. ovenfor. Afdelingen er en højt specialiseret afdeling, hvor alle kompetencer i speciallægeuddannelsen i Klinisk Onkologi, som beskrevet i målbeskrivelsen, kan opnås.

Kurser og kongresser

Hoveduddannelsen i Klinisk onkologi omfatter obligatoriske H-kurser, jvf. målbeskrivelsen. Til disse kurser bevilges tjenestefrihed med løn og rejse-/opholdsudgifter dækkes af afdelingen. Der indgår 6 ugers specialespecifikke teoretiske kurser samt 4 ugers integreret forskningstræning og -metodologi, der afvikles som led i et samlet teoretisk uddannelsesforløb kombineret med en projektopgave. Forløbet evalueres ved udarbejdelse og godkendelse af projekt. Projektet udarbejdes individuelt eller i gruppe med anvendelse af teori og færdigheder opnået gennem 4 ugers teori og færdighedstræning.

I så fald UDS har opnået ph.d. grad kan der dispenseres fra forskningstræning.

Se [DSKO's hjemmeside](#) for terminer og kursusbeskrivelser

Såfremt en læge som led i andet godkendt uddannelsesforløb har erhvervet sig kliniske kompetencer, der svarer helt eller delvist til kravene i målbeskrivelsen, vil uddannelsestiden kunne nedsættes efter Sundhedsstyrelsens godkendelse af meritoverførsel. Såfremt lægen derimod har vanskeligt ved at opnå visse kompetencer, kan konsekvensen være at forlænge uddannelsestiden.

Der forventes mulighed for deltagelse i én større international kongres under hoveduddannelsesforløbet.

Forskning

Klinisk onkologi er et speciale med meget grundforskning, og hvor en stor del af behandlingerne bygger på klinisk forskning. Det er derfor naturligt, at den UDS viser interesse for forskning og gerne deltager aktivt heri. Afdelingernes professorer vil supervisere, motivere og vejlede om deltagelse i forskningsopgaver.

De to onkologiske afdelingers hjemmesider findes på:

[Onkologisk Afdeling, OUH](#) og [Onkologisk Afdeling, Vejle](#)

De onkologiske afdelingers aktiviteter bærer præg af en høj forskningsaktivitet, et tæt tværfagligt samarbejde med alle relevante specialer og et rigt uddannelsesmiljø. Ca. halvdelen af afdelingens læger er speciallæger, og der er en årelang tradition for uddannelse, herunder også af lægestuderende.

Uddannelsesforløb

Den UDS skal gennem det samlede uddannelsesforløb sikres tilknytning til alle de onkologiske sygdomme, hvis behandling varetages inden for den kliniske onkologi. Der fastlægges individuelle uddannelsesplaner, som sikrer dette. Den overordnede planlægning og styring af uddannelsesplaner varetages af UDS og stamafdelingen for uddannelsesforløbet.

Onkologisk Afdeling, OUH

Afdelingen har 2 UAO, der hver har en dag/uge uden kliniske funktioner for at skabe de overordnede rammer for et godt uddannelsesforløb. UAO er formand for afdelingens uddannelsesudvalg, hvori afdelingens to UKYL'er, afdelingens skemaplanlægger, uddannelsesansvarlige overlæge i stråleterapi, et menigt YL-medlem samt ledende overlæge, har plads.

UDS får tildelt en klinisk vejleder, der er speciallæge i samme team som UDS, mens UAO fungerer som overordnet vejleder for hele forløbet. Alle læger, man er i tæt samarbejdsfunktion med i løbet af dagen, kan godkende en opnået kompetence. Ved afslutningen af et ansættelsesforløb er det UAO, der signerer "attestation for tid"

Der er mulighed for daglig supervision i tæt fysisk nærvær i ambulatoriet, der består af 3 - 5 sideløbende spor, hvor der altid vil være en senior læge/speciallæge at få vejledning hos. Hver af de 6 teams afholder fælles konference hver morgen, inden ambulatoriet åbner. Her gennemgås dagens "problempatienter" med svar på undersøgelser og strategi for den videre behandling. Læringsværdien fås ved fremlæggelse af patient, egen mening om behandlingsmæssige konsekvenser og møde med patienten. Alle deltager i gruppens middagskonferencer, hvor stuegangen konfereres, og andre problemstillinger af almen interesse diskuteres. UDS fremlægger de patienter han/hun har gået stuegang på - herunder resumé, aktuelt og plan for det videre forløb.

Onkologisk Afdeling, Vejle Sygehus

Afdelingens UAO har 1 dag ugentligt til at varetage opgaver relateret til uddannelse. Uddannelsesforløbet for de UDS koordineres i tæt samarbejde med afdelingens UKYL, den uddannelsesansvarlige overlæge i stråleterapien og skemalægger (den ledende overlæge).

Den UDS får tildelt én klinisk vejleder (speciallæge), som er den primære vejleder i hele forløbet på afdelingen. Alle speciallæger, man er i tæt samarbejdsrelation med i løbet af dagen, kan godkende en opnået kompetence. Ved afslutningen af et ansættelsesforløb er det den UAO, der signerer for det samlede forløb på basis af de opnåede godkendelser i Tjeklisten.

Der er mulighed for supervision i ambulatoriet, hvor der altid vil være en speciallæge at få vejledning hos.

Hvert af afdelingens 3 teams holder morgenkonference særskilt. Her klædes de UDS fagligt på til at varetage opgaverne i ambulatoriet og på stuegang. Den UDS har selv ansvar for at forberede sig til disse konferencer, så den UDS får det bedst mulige faglige udbytte af konferencen.

Der afholdes hver dag kl. 13.00 stuegangskonference under ledelse af speciallæge, hvor problemer i relation til stuegangen drøftes.

Stråleterapiforløb

I hoveduddannelsen arbejdes der med en fortsættelse af de teoretiske, kliniske og tekniske færdigheder, som blev opnået under introuddannelsen. Der sigtes mod, at UDS får kendskab til alle aspekter af moderne radioterapi, og at UDS samtidig oparbejder et kompetenceniveau, så UDS selvstændigt kan medvirke til at udføre opgaver inden for planlægning af avanceret stråleterapi. Dette kompetenceniveau opnås ved løbende vejledning og undervisning af erfarne læger, hospitalsfysikere samt supervisor/speciallæge i stråleterapien (mesterlære).

I den indledende fase af hoveduddannelsen inden for stråleterapi lærer UDS selvstændigt at koordinere de lægelige arbejdsprocesser i forbindelse med avanceret 3D strålebehandling fra strålehenvisning til endelig accept af dosisplanen. Heri indgår forståelse for og håndtering af strålehenvisning (dosis-fraktionering), valg af relevant billeddiagnostik, definition og indtegning af targetvolumina og normalvæv inden for alle sygdomsgrupper og sluttelig at kunne foretage en klinisk relevant førstehåndsvurdering af targetinddækning samt dosis til kritiske organer i samarbejde med fysiker og speciallæge. Fremlæggelse af dosisplaner og formidling af ovenstående betragtninger ved dosisplanlægningen er obligatorisk ifm. strålekonferencen.

I den afsluttende fase af hoveduddannelsen inden for stråleterapi lærer UDS selvstændigt at varetage den lægelige del af avanceret 3D dosisplanlægning. Der opnås indblik i at varetage kontrolfunktion af den afgivne strålebehandling svarende til stråleafdelingens billedverifikationssystemer (EPID/Cone-Beam), og nogen erfaring skal opnås.

UDS skal på dette niveau have kendskab til højtspecialiseret stråleterapi inkl. brachyterapi, stereotaksi og respirationskoordineret stråleterapi ved at have medvirket til disse behandlingsmodaliteter i en grad, der sikrer, at UDS vil kunne opstille behandlingsplan og godkende targetinddækning i samarbejde med speciallæge og fysiker.

UDS introduceres til andre stråleterapiformer, der udbydes på dansk grund på en måde, der sikrer, at UDS har kendskab til de landsdækkende terapeutiske muligheder, fx interstitiel brachyterapi, helkropsbestråling og partikelterapi.

Forståelse af strålehygiejniske krav (acceleratorbekendtgørelse, dosimetri) og avanceret strålemodulation (MLC, FFF, VMAT etc.) sikres ved aktiv deltagelse i udførelsen af selve stråleterapien, fx ved dagsfunktioner sammen med speciallæge og hospitalsfysiker ved acceleratorerne.

UDS skal kunne håndtere radiofysiske og -biologiske begreber og teknikker i praktisk klinisk stråleterapi (valg af energi, bolus, fraktioneringsmetoder m.m.), således at UDS kan modificere behandlingen under hensyn til stråleeffekt, toksicitet og patient compliance.

Det forventes at UDS som minimum har indtegnet targetvolumina og normalvæv i 120 cases inden for forskellige diagnosegrupper. UDS står for registreringen.

Uddannelsesdage

UDS har 2 uddannelsesdage pr. semester, som anvendes til at opnå en forberedt kompetence/delkompetence i logbogen.

Vejledersamtaler

Vejledersamtaler arrangeres løbende, idet introduktionssamtalen fastlægges ved ansættelsens start. De efterfølgende samtaler aftales med vejleder. I Odense sørger den uddannelsesansvarlige sekretær for at booke vejledersamtalerne pba de aftaler der er i den enkelte uddannelsesplan. En lignende ordning findes i Vejle, blot på tirsdage kl. 14.30 – 15.30.

UDS udfærdiger referat fra alle samtaler. Disse opbevares i Logbogen og sendes i kopi til UAO til information.

Konferencer:

Alle deltager, så vidt det er muligt, i alle konferencer.

Formaliseret undervisning

Der undervises for alle læger én time hver onsdag/torsdag morgen (emner af interesse for alle).

UDS som underviser

UDS er forpligtet til at afholde "onsdags-/torsdagsundervisning" 2 gange i løbet af deres uddannelsesforløb. Uddannelsessøgende med anden stamafdeling skal undervise 1 gang i løbet af deres 1-årige ansættelse i afdelingen.

Forskning

Hoveduddannelsesforløbet bør friste til deltagelse i forskningsprojekter. Der vil være mulighed for at lave en projektbeskrivelse for evt. Ph.d.-projekt, hvis den rette opgave findes. Der sættes løbende Ph.d.-projekter i søen med assistance fra afdelingernes professorer.

3. Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse

Kompetencemålene, der skal vurderes og godkendes, er anført i målbeskrivelsen, hvor der angives forslag til læringsmetoder for hver enkelt kompetencevurdering. Målbeskrivelsen indeholder desuden en generel beskrivelse af lærings- og kompetencevurderingsstrategier ([læs målbeskrivelsen her](#)).

Kompetencevurderingen kan foretages af hovedvejleder eller en klinisk vejleder. Vurderingen skal følges og dokumenteres i tjeklisten, hvor uddannelsesansvarlig overlæge overfører til logbogen, hvor denne ikke er underskrevet. UDS bør altid bære tjeklisten på sig, så kompetencer eller dele heraf kan opnås, når den kliniske situation opstår. UDS planlægger med sin hovedvejleder opnåelse af kompetencer ved anvendelse af de tilgængelige redskaber i Porteføljen.

Indholdet og rækkefølgen i nedenstående tjekliste er "sakset" fra målbeskrivelsen.

I dette program findes anvisning på i hvilke delansættelser, og hvornår de enkelte kompetencemål skal godkendes. Kompetencegodkendelsen er fordelt efter sværhedsgrad, kompleksitet mm. Læringsmetoder vises for den enkelte ansættelse. Kompetencevurderingsmetodernes gennemførelse i det konkrete ansættelsessted er ligeledes beskrevet i målbeskrivelsen (Direkte observation: mini-CEX, Helhedsvurdering: 360 graders evaluering og Retrospektive metoder: struktureret vejledersamtale og case-baseret diskussion).

Kompetencemål STUEGANG	Konkretisering af mål	Læringsmetoder	Kompetencevurderingsmetode	Tidspunkt for forventet kompetencegodkendelse (mdr.)			
				1.ansæt	2.ansæt	3.ansæt	4.ansæt
				12 mdr.	12 mdr.	12 mdr.	24 mdr.
55. Sammenholde opgaver og ressourcer ved stuegang og udvælge opgaverne i samarbejde med de andre faggrupper i stuegangsteamet	Planlægge eget arbejde og arbejdstid. Initiere, gennemføre og lede en teamkonference	Klinisk mesterlære	<i>Helhedsvurdering</i> 360° FeedBack <i>Direkte observation</i> MiniCex		X		
56. Bidrage til et aktivt læringsmiljø, herunder oplæring af andre	Vejlede, supervisere og give feedback til yngre læger og andet personale under afvikling af stuegang	Klinisk mesterlære	<i>Helhedsvurdering</i> 360° FeedBack		X		
57. Diagnosticere almindeligt forekommende medicinske tilstande. Initiere og følge op på behandling, under hensyntagen til patientens grundsygdom	<u>Almindelige medicinske tilstande:</u> Brystsmerter, åndenød, kredsløbspåvirkning, feber og infektion, påvirket hæmatologi, akutte mavesmerter, elektrolytderangement, bevidsthedspåvirkning, fokale neurologiske udfald, stofskiftelidelser (diabetes og thyroidea) og nyre- og leverpåvirkning	Klinisk mesterlære Selvstudium Kursus	<i>Direkte observation</i> Medicinsk afdeling bestemmer selv metode <i>Godkendt kursus</i>	X			
58. Varetage behandling af komplikationer til kræftsygdom og kræftbehandling	Vurdere indikation for behandling under hensyn til almentilstand og komorbiditet	Klinisk mesterlære Selvstudium	<i>Direkte observation</i> MiniCex <i>Retrospektiv metode</i> Journalaudit		X		

59. I åben dialog varetage information af patienter og pårørende om udredning, diagnose, behandling og prognose, samt sikre forståelse og accept af behandlingsplan	Kombinere viden om kræftsygdom og kræftbehandling og principper for kommunikation, for at sikre bedst mulig samarbejde med patient og pårørende på det, for patient og pårørende, ønskede niveau	Klinisk mesterlære Kursus	<i>Helhedsvurdering</i> 360° FeedBack <i>Godkendt kursus</i>		X		
60. Kontinuerligt vurdere forholdet mellem livskvalitet, bivirkninger og effekt af behandling	Være i stand til at ændre behandlingsplan hos patienter, hvis sygdom forværes	Klinisk mesterlære	<i>Retrospektiv metode</i> Journalaudit			X	
61. Varetage bedst mulig understøttende behandling af kræftpatienter og, hvor relevant, i multidisciplinært regi	Kombinere principper for understøttende behandling i dagligt arbejde, i samarbejde med andre faggrupper og specialer	Klinisk mesterlære Selvstudium Kursus	<i>Retrospektiv metode</i> Journalaudit <i>Godkendt kursus</i>				X
62. Varetage bedst mulig lindrende behandling af kræftpatienter og, hvor relevant, i multidisciplinært regi	Kombinere principper for behandling af smerter og andre symptomer i samarbejde med andre faggrupper og specialer	Klinisk mesterlære Selvstudium Kursus	<i>Retrospektiv metode</i> Journalaudit <i>Godkendt kursus</i>				X
63. Udvælge patienter til rehabilitering og, hvor relevant, i multidisciplinært regi	Erkende symptomer og potentielle komplikationer i patientbehandlingen, og henvise til rehabilitering om nødvendigt	Klinisk mesterlære	<i>Retrospektiv metode</i> Struktureret vejledersamtale		X		
64. Erkende og handle på psykiske, sociale og eksistentielle forhold ved kræftsygdom	Herunder særlige problemstillinger i forbindelse med den døende patient	Klinisk mesterlære Kursus	<i>Retrospektiv metode</i> Journalaudit <i>Helhedsvurdering</i> 360° FeedBack <i>Godkendt kursus</i>				X
65. Opdage situationer, hvor der er begået fejl eller utilsigtede hændelser	Indberetning og håndtering i overensstemmelse med gældende lovgivning og etiske standarder	Klinisk mesterlære Selvstudium	<i>Retrospektiv metode</i> Struktureret vejledersamtale				X

66. Vurdere cancerepidemiologi og tumorbiologi, og anvende dette i patientbehandlingen	Diskutere viden om baggrund for cancer, cancerbiologi og cancersygdommes naturhistorie, sygdomsstadie og prognose i rådgivningen af den enkelte patient	Klinisk mesterlære Selvstudium Kursus	<i>Retrospektiv metode</i> Case-baseret diskussion <i>Godkendt kursus</i>			X	
67. Overveje virkningsmekanismer, indikationer, interaktioner og kontraindikationer for medicinsk kræftbehandling		Klinisk mesterlære Selvstudium Kursus	<i>Retrospektiv metode</i> Case-baseret diskussion <i>Godkendt kursus</i>			X	

Kompetencemål AMBULATORIUM	Konkretisering af mål	Læringsmetoder	Kompetencevurderingsmetode	Tidspunkt for forventet kompetencegodkendelse (mdr.)			
				1.ansæt	2.ansæt	3.ansæt	4.ansæt
				12 mdr.	12 mdr.	12 mdr.	24 mdr.
68. Vurdere og udføre medicinsk kræftbehandling, under hensyntagen til dosering, administrationsmåde, kontraindikationer og interaktioner	Bedømme viden om medicinsk kræftbehandling og radioterapi ved behandling af den enkelte patient	Klinisk mesterlære Selvstudium Kursus	<i>Direkte observation</i> MiniCex <i>Retrospektiv metode</i> Journalaudit <i>Godkendt kursus</i>		X		
69. Vurdere viden om biologisk effekt af multimodalitetsbehandling af kræftsygdom	Fortolke viden om kombinationer af kirurgi, medicinsk kræftbehandling og radioterapi i behandlingen af den enkelte patient	Klinisk mesterlære Selvstudium Kursus	<i>Retrospektiv metode</i> Case-baseret diskussion <i>Godkendt kursus</i>				X
70. Planlægge behandling, vurdere prognose, fastlægge respons og følge op på behandling af kræftsygdom	Herunder visitere/henviser patienten og iværksætte behandling, under hensyntagen til patientens samlede situation og prognose	Selvstudium Klinisk mesterlære	<i>Direkte observation</i> MiniCex			X	
71. Kontinuerligt vurdere forholdet mellem livskvalitet, bivirkninger og effekt af kræftbehandling	Med henblik på dosistilpasning og beslutning om behandlingsophør	Selvstudium Klinisk mesterlære	<i>Retrospektiv metode</i> Journalaudit <i>Helhedsvurdering</i> 360° FeedBack				X
72. Håndtere akutte komplikationer til kræftbehandling	Herunder arbejde sammen med relevante parter/faggrupper, koordinere indlæggelse og udfærdige behandlings- og forløbsplan	Klinisk mesterlære Selvstudium Kursus	<i>Direkte observation</i> MiniCex <i>Helhedsvurdering</i> 360° FeedBack <i>Godkendt kursus</i>		X		
73. Bedømme reglerne for Good Clinical Practice (GCP), deltage i afprøvninger af nye behandlinger og indberette til kliniske databaser	Inkludere patienter i protokoller, ønskeligt som investigator/ subinvestigator i protokol, indberette data til kliniske databaser	Selvstudium Klinisk mesterlære GCP-undervisning	<i>Retrospektiv metode</i> Struktureret vejledersamtale				X

74. Drøfte videnskabelige forsøg med den enkelte patient og samarbejdspartnere i overensstemmelse med gældende retningslinjer	Herunder kende retningslinjer for at indhente og opnå informeret samtykke til forsøgsdeltagelse	Klinisk mesterlære GCP-undervisning	<i>Helhedsvurdering</i> 360° FeedBack <i>Retrospektiv metode</i> Struktureret samtale		X		
75. Vurdere den videnskabelige evidens for sammenhæng mellem risikofaktorer og sygdomsudvikling	Fortolke viden om adfærd, der øger risiko for sygdomsudvikling, i rådgivningen af den enkelte patient	Klinisk mesterlære Kursus	<i>Retrospektiv metode</i> Struktureret vejledersamtale <i>Godkendt kursus</i>			X	
76. Rådgive om sundhedsadfærd, med primær fokus på kræftsygdomme og deres behandling	Drøfte viden om adfærd, der øger risiko for cancerudvikling, og tiltag, der nedsætter risikoen, i rådgivningen af den enkelte patient. Henvise til anden instans	Selvstudium Kursus	<i>Retrospektiv metode</i> Struktureret vejledersamtale <i>Godkendt kursus</i>				X
77. Strukturere og prioritere det kliniske, og det affødte administrative arbejde, hensigtsmæssigt	Herunder kunne afvikle arbejdet indenfor de givne tidsrammer samt opsøge nødvendig assistance	Klinisk mesterlære	<i>Helhedsvurdering</i> 360° FeedBack		X		
78. Tilrettelægge og prioritere eget klinisk arbejde og finde en balance mellem klinisk arbejde og personlig professionel udvikling	Herunder være bevidst om at anvende tiden relevant til de rigtige patienter, finde balance mellem empati og personligt engagement, finde tid til faglig udvikling	Selvstudium Klinisk mesterlære	<i>Helhedsvurdering</i> 360° FeedBack <i>Retrospektiv metode</i> Struktureret vejledersamtale				X

Kompetencemål VAGT	Konkretisering af mål	Læringsmetoder	Kompetencevurderingsmetode	Tidspunkt for forventet kompetencegodkendelse (mdr.)			
				1.ansæt	2.ansæt	3.ansæt	4.ansæt
				12 mdr.	12 mdr.	12 mdr.	24 mdr.
79. Lede et samlet vagthold	Modtagelse af akut patient; herunder skabe overblik, prioritere og uddelegere opgaver	Klinisk mesterlære	<i>Helhedsvurdering</i> 360° FeedBack <i>Retrospektiv metode</i> Case-baseret diskussion			X	
80. Analysere behov og iværksætte undersøgelse og behandling af akutte medicinske, kirurgiske og onkologiske problemstillinger	Afveje forholdet mellem akutte og ikke akutte problemstillinger	Klinisk mesterlære Kursus	<i>Retrospektiv metode</i> Case-baseret diskussion <i>Godkendt kursus</i>		X		
81. Håndtere patienter og pårørende i krise og yde psykologisk støtte	Herunder de særlige problemstillinger i forbindelse med den døende patient	Klinisk mesterlære Selvstudium Kursus	<i>Helhedsvurdering</i> 360° FeedBack <i>Retrospektiv metode</i> Case-baseret diskussion <i>Godkendt kursus</i>			X	
82. Inddrage patient og pårørende i udredning og behandlingsplaner	Herunder at diskutere og vurdere behandlingsniveau og indhente informeret samtykke	Klinisk mesterlære Kursus	<i>Helhedsvurdering</i> 360° FeedBack <i>Godkendt kursus</i>		X		
83. Vurdere egen faglig formåen og opsøge assistance ved behov	Herunder åbent at erkende og tilkendegive egne grænser	Klinisk mesterlære	<i>Helhedsvurdering</i> 360° FeedBack <i>Retrospektiv metode</i> Struktureret vejledersamtale		X		
84. Bidrage aktivt til at kombinere læring og afvikling af arbejdet i vagten	Herunder at supervisere yngre læger og andet personale i håndtering af akutte patienter i vagten	Klinisk mesterlære	<i>Helhedsvurdering</i> 360° FeedBack		X		

Kompetencemål STRÅLETERAPI	Konkretisering af mål	Læringsmetoder	Kompetencevurderingsmetode	Tidspunkt for forventet kompetencegodkendelse (mdr.)			
				1.ansæt	2.ansæt	3.ansæt	4.ansæt
				12 mdr.	12 mdr.	12 mdr.	24 mdr.
85. Kombinere teoretisk viden om fysiske og radiobiologiske effekter af strålebehandling		Selvstudium Kursus	<i>Direkte observation</i> MiniCex <i>Godkendt kursus</i>				X
86. På basis af symptomer og fund stille indikation for Stråleterapi	For både palliativ og kurativ stråleterapi	Klinisk mesterlære Selvstudium Kursus	<i>Direkte observation</i> MiniCex <i>Godkendt kursus</i>		X		
87. Informere om behandlingsmål og overveje bivirkninger	Herunder kunne indhente informeret samtykke	Klinisk mesterlære Selvstudium	<i>Helhedsvurdering</i> 360° FeedBack <i>Direkte observation</i> MiniCex <i>Retrospektiv metode</i> Struktureret vejledersamtale		X		
88. Overveje og informere om tiltag vedr. ernæring, motion, alkohol og tobaksforbrug i forhold til påtænkt strålebehandling	Ved behov henvises til anden instans	Selvstudium Kursus	<i>Retrospektiv metode</i> Struktureret vejledersamtale <i>Godkendt kursus</i>		X		
89. Sammenholde forskellige billeddiagnostiske modaliteter med henblik på targetindtegnning		Klinisk mesterlære Selvstudium Kursus	<i>Direkte observation</i> MiniCex <i>Godkendt kursus</i>			X	X
90. Fastlægge fiksationsprincip og lejring for alle patientkategorier		Klinisk mesterlære	<i>Direkte observation</i> MiniCex			X	X
91. Efterleve de krav, der fastlægges for læger i acceleratorbekendtgørelsen		Selvstudium Klinisk mesterlære	<i>Direkte observation</i> MiniCex		X		

92. Indtegne og diskutere target- og risikoorganer (GTV, CTV, PTV, OAR og PRV)		Klinisk mesterlære Selvstudium Kursus	<i>Direkte observation</i> MiniCex <i>Godkendt kursus</i>			X	X
93. Godkende dosis til targetområder og kritiske organer og tage stilling til nødvendige kompromiser	.	Klinisk mesterlære Selvstudium Kursus	<i>Direkte observation</i> MiniCex <i>Godkendt kursus</i>			X	X
94. Overveje ændringer i planer og evt. risici, baseret på dosis til risikoorganer		Klinisk mesterlære	<i>Direkte observation</i> MiniCex <i>Helhedsvurdering</i> 360° FeedBack			X	X
95. Godkende behandlingsopstillinger både on-line, off-line og afveje behov for omplanlægning eller adaptiv behandlingsplanlægning	Vurdere fundene ved Image Guided RadioTherapy (IGRT)	Klinisk mesterlære Selvstudium Kursus	<i>Direkte observation</i> MiniCex <i>Godkendt kursus</i>				X
96. Vurdere behandlingseffekt på tumor og normalvæv (akutte og sene bivirkninger)	Herunder at formidle effekten af behandling til patienten	Klinisk mesterlære	<i>Direkte observation</i> MiniCex <i>Helhedsvurdering</i> 360° FeedBack		X		
97. Planlægge kombination af radioterapi med systemisk antineoplastisk behandling, og overveje mulige interaktioner		Klinisk mesterlære Selvstudium	<i>Direkte observation</i> MiniCex			X	X
98. I akutte situationer kunne prioritere mellem forskellige behandlingsmodaliteter, fraktioneringsregimer og mulige interaktioner	Under hensyntagen til patientens samlede situation	Klinisk mesterlære Selvstudium	<i>Direkte observation</i> MiniCex			X	X

99. Medvirke ved udarbejdelse af behandlingsplan og udførelse af brachyterapi		Klinisk mesterlære Selvstudium Kursus	<i>Direkte observation</i> MiniCex <i>Godkendt kursus</i>			X	X
100. Forstå anvendelse af lav-kilovolt strålebehandling til overfladisk kræftsygdom		Klinisk mesterlære Selvstudium Kursus	<i>Retrospektiv metode</i> Struktureret vejledersamtale <i>Godkendt kursus</i>		X		
101. Forstå anvendelse af helkropsstrålebehandling		Klinisk mesterlære Selvstudium Kursus	<i>Retrospektiv metode</i> Struktureret vejledersamtale <i>Godkendt kursus</i>			X	X
102. Forstå anvendelse af stereotaktisk strålebehandling		Klinisk mesterlære Selvstudium Kursus	<i>Retrospektiv metode</i> Struktureret vejledersamtale <i>Godkendt kursus</i>			X	X
103. Forstå anvendelse af 4D-strålebehandling		Klinisk mesterlære Selvstudium Kursus	<i>Retrospektiv metode</i> Struktureret vejledersamtale <i>Godkendt kursus</i>			X	X
104. Forstå anvendelse af systemisk radioterapi		Klinisk mesterlære Selvstudium Kursus	<i>Retrospektiv metode</i> Struktureret vejledersamtale <i>Godkendt kursus</i>			X	X
105. Genkende indikationer for protonbehandling		Selvstudium Kursus	<i>Retrospektiv metode</i> Struktureret vejledersamtale <i>Godkendt kursus</i>			X	X

Kompetencemål FUNKTIONER UDEN DIREKTE PATIENTKONTAKT	Konkretisering af mål	Læringsmetoder	Kompetencevurderingsmetode	Tidspunkt for forventet kompetencegodkendelse (mdr.)			
				1.ansæt	2.ansæt	3.ansæt	4.ansæt
				12 mdr.	12 mdr.	12 mdr.	24 mdr.
106. Overskue og forudse de enkelte kræfttypers naturlige forløb og kliniske præsentation		Selvstudium Kursus	<i>Direkte observation</i> MiniCex <i>Godkendt kursus</i>				X
107. Diskutere stadieinddeling af alle kræftsygdomme med anvendelse af opslagsværker, kliniske og parakliniske undersøgelsesmetoder, biopsier, konferencer mv. mhp. diagnostik og behandling	Benytte stadieinddeling ved undersøgelse af patienter – f.eks. i samarbejde med kirurger mv., vurdere scanninger og andre undersøgelsesmetoder mhp. fastlæggelse af behandlingsplan	Klinisk mesterlære Selvstudium Kursus	<i>Retrospektiv metode</i> Case-baseret diskussion <i>Godkendt kursus</i>				X
108. Deltage aktivt i, lede og fortolke resultater af tværfaglige konferencer	Herunder skabe positive relationer til samarbejdende specialer og afdelinger	Klinisk mesterlære	<i>Helhedsvurdering</i> 360° FeedBack <i>Direkte observation</i> MiniCex				X
109. Erkende og gennemskue komplicerede personalerelaterede konflikter og medvirke til en løsning		Klinisk mesterlære	<i>Helhedsvurdering</i> 360° FeedBack				X
110. Udvide loyalitet over for hele behandlerteamet af fagpersoner og kolleger	Loyal overfor andres beslutninger. Anerkende andres roller	Klinisk mesterlære	<i>Helhedsvurdering</i> 360° FeedBack		X		
111. Deltage i planlægning og ressourceallokering ved implementering af nye projekter i organisationen	Eks. implementering af ny protokol, nye retningslinjer eller organisatoriske ændringer	Opgave	<i>Bedømmelse af opgave</i>				X

112. Analysere organisatoriske, økonomiske og etiske konsekvenser af at ændre faglig praksis	Fx under udarbejdelse/revision af forløbspakker, eller anden konkret aktivitet	Opgave	Godkendt SOL3 kursus				X
113. Analysere behovet for prioritering af det kliniske arbejde	Deltage i overholdelse af pakkeforløb	Klinisk mesterlære	Retrospektiv metode Struktureret vejledersamtale				X
114. Strukturere og udføre organisatorisk arbejde i afdelingen	Fx udformning og revision af instrukser, skemalægefunktion, fagpolitisk arbejde samt undervisnings- og uddannelsesplaner	Opgave	Bedømmelse af opgave				X
115. Forklare specialets placering i sundhedsorganisationen	Forklare afgrænsningen til og samspillet med andre specialer, sundhedsprofessioner og primærsektoren	SOL kurserne	Godkendt kursus				X
116. Formulere en problemstilling og komme med løsningsforslag, med udgangspunkt i en aktuel klinisk praksis indenfor specialet	Herunder påvise tilstedeværende og manglende viden omkring problemstillingen	Forsknings- træning eller dispensation	Godkendt forskningstræning eller dispensation				X
117. Gennemføre og vurdere en systematisk litteratursøgning	Herunder at vurdere resultater og statistiske analyser kritisk. Anvende disse data til en kritisk vurdering og formidle resultatet af litteraturgennemgangen	Forsknings- træning eller dispensation	Godkendt forskningstræning eller dispensation				X
118. Deltage aktivt i initiering, udviklingen og gennemførelsen af videnskabeligt arbejde	Fx gennem nationale kooperative grupper eller i forbindelse med afdelingsrelaterede protokoller, videnskabelig publikation eller lignende præstation	Opgave	Godkendt forskningstræning eller dispensation				X
119. Undervise studenter, kolleger og andet personale	Påtage sig undervisningsopgaver for alle personalegrupper. Bidrage til at højne afdelingens uddannelsesniveau	Opgave	Bedømmelse af opgave				X
120. Varetage patientundervisning	Påtage sig undervisning af patienter og pårørende om komplicerede problemstillinger relateret til kræftsygdom, kræftbehandling eller rehabilitering	Opgave	Bedømmelse af opgave				X

121. Bidrage til et aktivt læringsmiljø for yngre lægekolleger og andre personalegrupper	Herunder oplæring, supervision og konstruktiv feedback samt vejlederfunktioner	Evt. suppl. vejlederkursus Klinisk mesterlære	<i>Helhedsvurdering</i> 360° FeedBack <i>Retrospektiv metode</i> Struktureret vejledersamtale				X
122. Opfange, analysere og agere konstruktivt på andres kritik		Klinisk mesterlære	<i>Helhedsvurdering</i> 360° FeedBack		X		
123. Strukturerer egen faglig læring samt dokumentere udvikling	Demonstrere stigende læringskurve med tiltagende grad af kompleksitet i arbejdsopgaver, ledelsesansvar og supervision	Selvstudium	<i>Helhedsvurdering</i> 360° FeedBack <i>Retrospektiv metode</i> Struktureret vejledersamtale			X	
124. Håndtere og sammenfatte situationer, hvor der er begået fejl eller utilsigtede hændelser	Indberetning og håndtering i overensstemmelse med gældende lovgivning og etiske standarder	Klinisk mesterlære Selvstudium	<i>Helhedsvurdering</i> 360° FeedBack <i>Retrospektiv metode</i> Struktureret vejledersamtale			X	
125. Anvende lovgivning og regler med relevans for det onkologiske speciale		Selvstudium	<i>Retrospektiv metode</i> Struktureret vejledersamtale			X	
126. Analysere potentialer og udviklingsmuligheder indenfor den kliniske onkologi	Påpege og gennemføre forbedringsmuligheder i den daglige klinik samt medvirke til ibrugtagning af nye behandlingsmodaliteter	Selvstudium Klinisk mesterlære	<i>Retrospektiv metode</i> Struktureret vejledersamtale				X

3.1 Kort beskrivelse af læringsmetoder samt hvordan de anførte kompetencevurderingsmetoder skal anvendes på det enkelte ansættelsessted

Se generel beskrivelse af metoderne i [målbeskrivelsen](#)

Læringsmetoder

Læring sker i de kliniske situationer på stuegang, i ambulatoriet (altid 4-5 spor hvor supervision og evt. bytning af patienter kan aftales), ved diverse konferencer og i undervisningssituationer (Journal Club og teammøder). Den UDS skal også her være fremme i skoene for at finde de rette læringssituationer og foreslå opgaver til egen løsning. Metoderne er teoretisk viden ved selvstudium og vise sine færdigheder over for mester. En opgave opstår typisk i klinikken, hvor UDS sammen med vejleder definerer et mindre videnskabeligt projekt til fordybelse og fremlægning.

Kompetencevurderingsmetoder

360 graders feedback gennemføres elektronisk to gange i løbet af hoveduddannelsesforløbet iht. retningslinjer herfor. De strukturerede vejledersamtaler udføres med hovedvejleder og ved behov med den uddannelsesansvarlige overlæge. UDS skal forberede sig til audit af journaler, uddannelsesdage, 360 graders feedback og Mini-CEX. En opgave vurderes af vejleder ved feedback.

3.2 Obligatoriske kurser og forskningstræning

Generelle kurser

De generelle kurser er overordnet beskrevet i målbeskrivelsen. Kurserne udmøntes og planlægges hovedsageligt regionalt, af det regionale videreuddannelsessekretariat og af Sundhedsstyrelsen. Der er derfor forskel på kursernes opbygning og varighed samt tilmeldingsprocedure. Lægen skal selv holde sig orienteret om de regionale vilkår, inklusiv vilkår for tilmelding.

Der henvises til [målbeskrivelsen](#), hjemmeside for [kursusbeskrivelse](#) ved det regionale videreuddannelsessekretariat.

Specialespecifikke kurser og forskningstræning

Der henvises til afsnit om dette emne på DSKO's hjemmeside: www.dsko.org

4. Uddannelsesvejledning

Under ansættelsen gives uddannelsesvejledning som anført i [målbeskrivelsen](#).

Organisering af den lægelige videreuddannelse i Odense

Afdelingens uddannelsesudvalg udgøres af én UAO, to UKYL, et menigt YL-medlem, UAO for stråleterapien, skemaplanlægger. Alle speciallæger er daglige kliniske vejledere. Uddannelsessøgende er klinisk vejleder ét niveau ned (H-læge til I-læge) og ældre I-læge til KBU læge.

Rammer for uddannelsesvejledning

Der afholdes introduktionssamtale ved hovedvejleder i ansættelsens 1. måned. Dato fastlagt ved ansættelsen. Justeringssamtaler afholdes efter behov efter løbende aftale mellem vejleder og UDS. UDS udfærdiger referat af alle vejledersamtaler. Disse sendes til UAO til orientering. UAO afholder slutsamtale med samtidig karrierevejledning.

Udarbejdelse af uddannelsesplan

Den individuelle uddannelsesplan udarbejdes af hovedvejleder ved introsamtalen. Planen koordineres med UAO ved specifikke problemstillinger – samme gælder problematiske forløb. Hele forløbet sendes sammen med referat til UAO til orientering.

Organisering af den lægelige videreuddannelse i Vejle

Afdelingens uddannelsesudvalg udgøres af én UAO, én UKYL, én UAO for stråleterapien samt skemaplanlæggeren.

Alle speciallæger er daglige kliniske vejledere. Den uddannelsessøgende er klinisk vejleder ét niveau ned som ovenfor anført.

Rammer for uddannelsesvejledning

Den uddannelsessøgende har den samme hovedvejleder i hele forløbet. Der afholdes introduktionssamtale med hovedvejleder inden for de første 4 uger af ansættelsen. Der afholdes justeringssamtaler efter behov efter indbyrdes aftale mellem hovedvejleder og den UDS. Slutsamtalen afholdes med hovedvejleder og eventuelt den UAO. Den UDS laver referat af alle samtaler, som sendes til hovedvejlederen og den UAO.

4-6 måneders inde i 1. ansættelse på den onkologiske stamafdeling har den UDS samtale med den UAO, hvor også tidspunkt for 360-graders feedback planlægges.

Udarbejdelse af uddannelsesplan

Fuldstændigt som anført under tilsvarende punkt for Odense.

5. Evaluering af den lægelige videreuddannelse

Det fremgår af Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 1706 af 20.12.2006 om de regionale råd for lægers videreuddannelse¹, at de regionale råd for lægers videreuddannelse (DRRLV) skal sikre høj kvalitet i den lægelige videreuddannelse (kap. 1, § 2). Til løsning af denne opgave har rådet flere redskaber, nemlig brugertilfredshed via yngre lægers evaluering af afdelingerne og inspektorrapporter for alle afdelinger.

Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse i Videreuddannelsesregion Syd² vil løbende følge disse evalueringer, ligesom det forventes, at de diskuteres i de regionale specialespecifikke uddannelsesudvalg.

5.1 Evaluer.dk

Den enkelte uddannelsessøgende læge skal ved afslutning af hvert delforløb evaluere sit ophold, både hvad angår uddannelsesprogram, herunder uddannelsesplan samt uddannelsesstedet og dets læringsrammer. Evalueringen foregår via den elektroniske logbog, hvortil den yngre læge modtager log-in via mail fra Videreuddannelsessekretariatet ved uddannelsesstart.

Den enkelte læges evaluering er anonym og dermed ikke offentligt tilgængelig. Derimod offentliggøres et gennemsnit for alle evalueringer på den uddannelsesgivende afdeling via www.evaluer.dk. Uddannelsesansvarlige overlæger har adgang til at se enkeltevalueringer og prosatekst om uddannelsesstedet. For afdelingen er denne prosatekst oftest den mest givende og udviklende del af evalueringerne, mens pointevalueringerne mere tjener til sammenligning på tværs af afdelinger, specialer og hospitaler. Afdelingerne vil løbende anvende disse evalueringer i arbejdet på at forbedre den lægelige videreuddannelse.

Lægen skal

- Evaluere opholdet via den elektroniske logbog og udskrive kvittering
- Sørge for at tjeklisten er udfyldt i samarbejde med vejleder
- Uddannelsesansvarlig overlæge skal underskrive logbogen på basis af den udfyldte tjekliste
- Godkendelse af uddannelsesforløbet
- Sekretær skal
 - Gemme fotokopi af underskrevet godkendelse
 - Udlevere godkendelse og logbog til uddannelsessøgende læge

5.2 Inspektorrapporter

Sundhedsstyrelsen står for inspektorordningen og udsender inspektorer til alle uddannelsesgivende afdelinger ca. hvert 4. år, samt udsender rapporter fra inspektorernes besøg.

Det fremgår af Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 1706 af 20.12.2006 om de regionale råd for lægers videreuddannelse (kap. 2, § 7), at DRRLV løbende skal vurdere den enkelte afdelings egnethed som uddannelsessted på baggrund af inspektorrapporterne. Ordningen er et væsentligt element i kvalitetsopfølgningen af den lægelige videreuddannelse på de enkelte hospitaler og afdelinger. Inspektorrapporterne fremlægges løbende på møder i DRRLV, som via de enkelte sygehusers uddannelsesråd følger op på inspektorrapporternes konklusioner og anbefalinger i samarbejde med ledelserne på afdelingerne og de uddannelsesansvarlige læger.

¹ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=11069>

² <http://www.videreuddannelsen-syd.dk/wm101858>

5.3 Regionale specialespecifikke uddannelsesudvalg

Uddannelsesudvalgene for de enkelte specialer har til formål at drøfte spørgsmål om specialets videreuddannelse på samtlige uddannelsessteder i Videreuddannelsesregionen, herunder at bidrage til sikring af en ensartet høj kvalitet i den lægelige videreuddannelse på alle uddannelsessteder for specialet. Uddannelsesudvalgene bør derfor løbende drøfte de enkelte afdelingers evalueringer og inspektorrapporter og følge op på disse.

6. Nyttige kontakter

Uddannelsesansvarlige overlæger

Der henvises til hjemmesiden for det enkelte ansættelsessted:

[Onkologisk Afdeling, OUH](#) og [Onkologisk Afdeling, Vejle](#)

Postgraduat klinisk lektor for dette speciale:

Region Syd har ikke udnævnt specialespecifikke lektorer.

[PUF-funktionen Region Syd](#)

Specialeselskabets hjemmeside

www.DSKO.org

Sundhedsstyrelsen

www.sst.dk

Regionale sekretariater for lægelig videreuddannelse

Videreuddannelsesregion Nord: www.videreuddannelsen-nord.dk

Videreuddannelsesregion Syd: www.videreuddannelsen-syd.dk

Videreuddannelsesregion Øst: www.laegeuddannelsen.dk